

RESUM EXECUTIU

RENATURALITZACIÓ

VALÈNCIA 2022 (R-VLC 2022)

**AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA**

NEXT GENERATION EU
VALÈNCIA

Renaturalització València 2022 compta amb el suport de la Fundació Biodiversitat del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic (MITECO) en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR), finançat per la Unió Europea – NextGenerationEU.

Agraïments a:

 **Fundación
Global Nature**

 **VNIVERSITAT DE VALÈNCIA
Jardí Botànic**

 SEO BirdLife

1. MARC ESTRATÈGIC I FINANÇAMENT: UNA ALIANÇA PER LA CAPACITAT D'ADAPTACIÓ URBANA

El projecte **Renaturalització València** és una intervenció paisatgística i una ambiciosa estratègia urbana que situa a València a l'avantguarda d'europa. Amb una inversió total que supera els **3,8 milions d'euros**, este pla es consolida com un dels principals motors de la **Capitalitat Verda Europea 2024**, marcant un abans i un després en la forma en què la ciutat s'adapta als desafiaments del segle XXI.

**Inversió superior als 3,8
milions d'euros**

Renaturalització València 2022 compta amb el suport de la Fundació Biodiversitat del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic (MITECO) en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR), finançat per la Unió Europea – NextGenerationEU.

El paper determinant de la Fundació Biodiversitat

La viabilitat tècnica i econòmica d'este ambiciós desplegament, recau en el suport de la **Fundació Biodiversitat** del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic (MITECO). El seu paper va més enllà del finançament; actua com a garantia que cada intervenció complix amb els més alts estàndards de rigor científic i conservació. En triar València, la Fundació Biodiversitat valida un model de "Solucions basades en la Naturalesa (SbN)" que transforma entorns degradats en infraestructures verdes capaces de recuperar processos vitals com la regulació tèrmica i la millora de la qualitat de l'aire.

L'execució d'estes obres es produïx dins del **Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR)** d'Espanya, el qual canalitza els fons **NextGenerationEU** de la Unió Europea.

En definitiva, la col·laboració entre l'Ajuntament de València, Fundació Biodiversitat i el suport financer de la Unió Europea, permet que la ciutat siga un actiu de solucions naturals per al futur d'Europa.

2. ELS 4 PROJECTES MOTOR

El cor operatiu de **Renaturalització València** es dividix en quatre projectes que funcionen com a peces d'un engranatge dissenyat per a la funcionalitat del medi ambient a la ciutat. Estes intervencions incrementen la superfície verda, recuperen el patrimoni cultural i fomenten la biodiversitat urbana.

Jardí Mediterrani

Jardí de pol·linitzadors

Horts urbans en Orriols

Pilots de Biodiversitat

Jardí Mediterrani (Trini Simó)

Este projecte constituïx la peça central, i més ambiciosa, de l'estratègia de Renaturalització València. Situat en l'emblemàtic “solar de Jesuïtes”, el nou jardí s'erigix com un homenatge a **Trini Simó** i com una extensió natural del paisatge històric de la ciutat.

Origen i identitat: El projecte sorgix d'un concurs destinat a l'enjardinament del solar de Jesuïtes. El guardonat amb el primer premi va ser el projecte Bardissa, amb una idea que porta com a base la inspiració en **l'horta valenciana**. El seu disseny ha sigut concebut per a ser un "museu viu" que integra el patrimoni agrícola amb la biodiversitat mediterrània, creant una connexió amb el Jardí Botànic de la Universitat de València.

Fites tècniques i paisatgístiques: L'actuació destaca per recuperar l'ADN de l'horta valenciana tradicional a través d'una infraestructura verda que combina horts, séquies, basses i tanques vives (bardisses) per a organitzar l'espai i generar microclimes. El jardí garanteix la connectivitat ecològica entre el Túria i el Botànic, integrant arbres fruiters i flora autòctona mel·lífera amb criteris d'agricultura ecològica, accessibilitat universal sense barreres arquitectòniques i una gestió equilibrada dels cicles biològics.

Dades d'execució i adjudicació: L'execució de les obres va ser assignades al març de 2025 a Grup Bertolín SAU, per un import de **3.519.100,33 €**.

Elements de singularitat: El nou jardí integra “Solucions Basades en la Naturalesa” com a murs perimetrals dissenyats amb cavitats per a refugi de fauna, cobertes en les edificacions, que afavorixen la nidificació i paviments permeables per a la gestió sostenible de l'aigua.

Jardí de Pol·linitzadors (Tram VI del Riu Túria)

Un dels punts més emblemàtics i transitats de la ciutat: el **Tram VI del Jardí del Túria**, enfront de les Torres de Serrans.

Este projecte millora l'estètica de l'antic llit i crea un

Nucli de Conservació de Pol·linitzadors

fonamental per a la biodiversitat urbana.

Objectiu i valor ecològic: El propòsit és crear un hàbitat especialitzat per a protegir i fomentar la presència d'insectes pol·linitzadors (abelles, papallones i altres invertebrats essencials). Estos organismes són pilars dels ecosistemes, i la seua presència en el centre de la ciutat garantix la salut de la flora dels parcs confrontants i millora la biodiversitat de tota la ciutat.

Fites de la intervenció: L'obra planeja l'enjardinament amb "Solucions Basades en la Naturalesa (SbN)", substituint zones de baix valor ecològic per prades mediterrànies i espècies botàniques seleccionades pels seus cicles de floració.

Dades d'execució i adjudicació: L'adjudicació de les obres, a favor del Grup Bertolín, SAU, es va produir al setembre de 2024, per un import total de **433.062,44 €**.

Elements de singularitat: El jardí té diferents elements que afavorixen la biodiversitat:

- **Rocalles** per a fauna que oferixen refugi als pol·linitzadors.
- **Zones amb fusta morta** que són font de biodiversitat, nutrients i refugi per a molts organismes.
- Un **curs d'aigua temporal** que alberga organismes adaptats als canvis extrems d'humitat i en època d'aigua, afavorix la presència d'amfibis, algues i plantes aquàtiques temporals.

El jardí compta amb **4 espècies d'arbres; 12 espècies d'arbustos, subarbustos i mates; 25 d'herbàcies perennes; 10 espècies de gramínies.**

A més de 726 m² de prat florit; 757 m² de prat per a pol·linitzadors i 1.318 m² de prada mediterrània. Totes elles tenen varietat d'espècies herbàcies i gramínies adaptades al clima mediterrani i resistent al dèficit hídric.

Horts urbans en Orriols

Representa el vessant més social i participativa del Pla de Renaturalització València.

La creació d'estos horts en el barri d'Orriols transforma un espai en desús en una infraestructura verda productiva que reconnecta als ciutadans amb l'horta.

Més de 3.000 m² que es transformaran en 25 parcel·les de cultiu per a autoconsum i zones comunes per a aprendre, compartir i conviure.

Propòsit i cohesió social: L'objectiu és l'habilitació d'horts urbans per a fomentar la participació ciutadana i la sensibilització ambiental.

Recuperació del patrimoni agrícola: La intervenció se centra en afavorir les tècniques d'agricultura tradicional valenciana, permetent que el coneixement agrícola perdure en un entorn urbà consolidat.

Dades d'execució i adjudicació: La responsable d'este projecte és la mercantil S. A. Agricultors de la Vega de València, l'import de la qual ascendix a 383.286,47 €.

Elements de singularitat: Integració de la jacaranda dins d'una de les parcel·les.

La nova infraestructura inclou sistema de reg, il·luminació, taules de jardineria i un xicotet edifici de suport.

Pilots de Biodiversitat

Este projecte destaca pel seu caràcter experimental.

Es tracta d'una xarxa de més de **60 intervencions** distribuïdes per tota la ciutat i dissenyades per a transformar espais residuals en nodes de vida silvestre.

Objectiu i innovació: Estos "pilots" funcionen com a laboratoris urbans per a testar noves tècniques de naturalització, com la plantació de flora autòctona en escocells, la creació de refugis per a fauna (caixes niu i hotels d'insectes) i el desenrotllament de microhàbitats que abans eren inexistents en l'entorn consolidat.

Estructura i adjudicació: Per a assegurar una gestió eficient, la ciutat s'ha dividit en dos grans àrees operatives:

- Lot 1 (Zona Nord): Adjudicat a la mercantil FCC Medi Ambient SAU, per un import total de **159.760,57 €**
- Lot 2 (Zona Sud): Adjudicat a la mercantil S. A. Agricultors de la Vega de València, per un import total de **122.827,87 €**.

Impacte: Estes accions permeten que la biodiversitat arribe a cada veí millorant la connectivitat ecològica i la salut ambiental dels barris.

Elements de singularitat:

- 1- Sembra de parcel·les florides amb mescla de llavors que afavorixen la presència de pol·linitzadors;
- 2- Plantació d'arbustos amb fruits comestibles; Instal·lació de caixes niu per a aus i de refugis per a ratpenats;
- 3- Col·locació de rocalles i fusta morta que afavorixen la creació d'hàbitats per a diferents espècies;
- 4- Augmentar la disponibilitat d'aigua per als animals a través de tolles temporals;
- 5- Eliminació d'espècies exòtiques invasores.

3. ESTRATÈGIA DE GESTIÓ: PLA DE GOVERNANÇA I COMUNICACIÓ

L'èxit de la renaturalització de València no depén exclusivament de l'execució de les obres, és imprescindible una gestió sòlida i una connexió real amb la societat. Per a això, el projecte s'ha vertebrat amb dos plans transversals:

Pla de Governança i Participació, que consolida el model de gestió col·laborativa que integra l'administració, experts científics i la societat civil per a assegurar la sostenibilitat del projecte. Entre les actuacions realitzades més destacades es troben:

- Jornades formatives a treballadors municipals.
- Sessions de participació amb experts científics, tècnics municipals i societat civil.
- Activitats de ciència ciutadana (Bioblitz), on la ciutadania ha pogut reportar albiraments de fauna o floració, convertint el projecte de renaturalització en una ferramenta d'aprenentatge sobre el clima i la biodiversitat mediterrània.

Pla de Comunicació i Sensibilització Ambiental, destinat a donar visibilitat al projecte a través de canals digitals i xarxes socials:

- <https://www.valencia.es/cas/renaturavlc>
- <https://www.valencia.es/val/actualitat>
- <https://www.instagram.com/vlcverda/?hl=es>
- <https://x.com/VLCVerda>.

A més, s'han realitzat tallers de sensibilització en l'espai NaTúria per a donar a conèixer la importància de la biodiversitat entre la comunitat educativa.

4. LA BIODIVERSITAT A FUTUR: VALÈNCIA CIUTAT-ECOSISTEMA

El projecte **Renaturalització València** no acaba amb les obres, estes són el punt de partida d'un nou model de ciutat. La consolidació dels nous espais permetrà aconseguir fites estructurals en les pròximes dècades:

4.1. Adaptació Climàtica i Salut Pública

- **Mitigació de l'efecte "Illa de Calor"**: L'increment de la massa vegetal i la substitució de superfícies dures per sòls permeables permetrà reduir la temperatura local diversos graus en episodis de calor extrema. L'ombra projectada per les noves plantacions en els "Pilots de Biodiversitat" millorarà el confort en els barris.
- **Millora de la qualitat de l'aire**: La flora autòctona seleccionada actua com un filtre natural, capturant partícules contaminants i CO₂.

4.2. Connectivitat i xarxes biològiques (Infraestructura verda)

- **Corredors ecològics**: L'objectiu és que el **Jardí del Túria** deixi de ser un pulmó aïllat. Actuacions com el **Nucli de Pol·linitzadors de Serrans** i el **Jardí Mediterrani Trini Simó** funcionen com a "passos segurs" que permeten a la fauna urbana moure's entre l'Horta, el riu i els parcs perifèrics, garantint l'intercanvi genètic de les espècies.
- **Gestió hídrica sostenible**: Els nous jardins estan dissenyats per a afavorir la infiltració d'aigua de pluja al subsol, reduint la càrrega del sistema de clavegueram durant pluges torrencials i recarregant els nivells freàtics locals.

4.3. Recuperació del vincle social i cultural

- **Identitat i paisatge**: En integrar l'estètica i les espècies de l'horta tradicional (com en el *solar de Jesuïtes* i Orriols), València recupera la seua identitat cultural. El futur de la ciutat és un paisatge reconegut pels seus ciutadans com a propi i valuós.
- **Espais d'aprenentatge**: Les 60 intervencions pilot es consolidaran com a punts d'observació de la naturalesa per a centres educatius, amb ciutadans que comprenen i respecten els cicles biològics del seu entorn urbà.

En definitiva, la inversió dels fons **NextGenerationEU** i la tutela de la **Fundació Biodiversitat** deixen un llegat de més de **4,6 milions d'euros** en infraestructures vives. València se situa com un referent en la xarxa de ciutats europees que entenen la naturalesa com una necessitat per al benestar en el segle XXI.

5. SOCIS ESTRATÈGICS I AVAL CIENTÍFIC

La solvència del projecte **Renaturalització València** s'ha fonamentat en una aliança estratègica entre l'Ajuntament de València i entitats de referència en l'àmbit científic i ambiental. Estos socis han garantit que cada actuació complisca amb els estàndards més exigents de conservació i sostenibilitat:

Jardí Botànic de la Universitat de València: Com a principal soci científic, lidera la selecció botànica i el disseny tècnic d'espais clau com el **Jardí Mediterrani Trini Simó**. La seua participació assegura que la recuperació de la flora autòctona i la gestió de les col·leccions hortofructícoles es realitzen sota criteris acadèmics i de divulgació pedagògica.

SEO/BirdLife: Aporta la seua experiència en la protecció de la fauna urbana. La seua tasca és crítica en el disseny dels **Pilots de Biodiversitat** i el **Jardí de Pol·linitzadors**, supervisant la instal·lació d'infraestructures de nidificació i assegurant que la ciutat es convertisca en un corredor biològic segur per a les aus i altres pol·linitzadors.

Fundació Global Nature: Entitat experta en la implementació de **Solucions Basades en la Naturalesa (SbN)** i la restauració d'ecosistemes. El seu paper se centra en la transferència de coneixement tècnic per a millorar la resiliència climàtica de la ciutat, optimitzant la gestió hídrica i la funcionalitat ecològica de les noves àrees verdes.

Esta estructura de treball en xarxa ha permés que la inversió europea no sols genere infraestructures físiques, sinó que produïska un coneixement transferible a altres ciutats. La sinergia entre l'Ajuntament i el rigor dels socis col·laboradors enfortix la implementació de SbN, consolidant una estratègia urbana alineada amb les directrius europees de biodiversitat i resiliència.